

SPRAVODAJKA

OBLASTNÉHO KLUBU VOJENSKÝCH VÝSADKÁROV

BANSKÁ BYSTRICA

2

2010

Úvodom

Dňa 13. marca 2010 vo Zvolene sa konala výročná členská schôdza nášho O- KVV Banská Bystrica. A zápisom z nej spolu s uznesením začína toto číslo nášho druhého Spravodajcu v tomto roku doplnené niekoľkými fotografiami. Zároveň je spestrený dvoma pútavými článkami od kolegu Vlada Gajdoša, z nich jeden je na zopakovanie si češtiny. Zaujímavá je aj ponuka na jedinečné knižné publikácie dvoch dielov dejín parašutizmu na Slovensku. Potom dôležité informácie zo zasadnutia Predsedníctva KVV z 1.3.2010. Osobitou prílohou je Plán činnosti KVV Bratislava na rok 2010 a tlačivá – Vyhlásenie o poukázaní sumy do výšky 2 % zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby pre KVV SR s potvrdením o zaplatení dane, ktoré po vyplnení sa doručujú na príslušný daňový úrad do 30. apríla 2010.

Ivan Bartoš

Zápis z výročnej členskej schôdze Oblasťného Klubu vojenských výsadkárov v Banskej Bystrici konanej dňa 13. marca 2010 vo Zvolene

*Prítomní: podľa prezenčnej listiny z 37 členov prítomných 28
z 2 novoprijatých členov prítomný 1*

Štefan Janáček, Lubica Šúplatová, Miloš Kollárik – Miestny KVV J. Kriváňa Šumiac

hostia : Anton Múdry – predseda KVV SR

Ladislav Hreha, Jozef Tuček, Jaroslav Meheš, Pavel Franík – O - KVV Bratislava

Jozef Jendrušák, MUDr. Ján Hanák – P - KVV SR

Eduard Varga – Miestny KVV Červené Baretý Košice

- Program:**
1. Otvorenie, privítanie
 2. Voľba návrhovej komisie
 3. Správa o činnosti O-KVV Banská Bystrica za rok 2009
 4. Správa o hospodárení za rok 2009
 5. Plán činnosti na rok 2010
 6. Personálne otázky
 7. Príhovor hostí
 8. Diskusia
 9. Uznesenie a záver
 10. Občerstvenie a spoločenské posedenie

K bodu 1.

Rokovanie výročnej členskej schôdze otvoril kolega Vladimír Kavický, ospravedlnil predsedu Pavla Vojteka, ktorému zdravotný stav nedovoľuje viesť rokovanie schôdze. Privítal osobitne predsedu KVV SR Antona Múdneho a menovite všetkých hostí, ktorí prijali pozvanie na rokovanie výročnej schôdze klubu.

K bodu 2.

Do návrhovej komisie boli navrhnutí: Jiří Šťastný – predseda, Albert Mikovíny, Jozef Libič – členovia. Návrh bol jednomyselne schválený.

K bodu 3.

Správu o činnosti O-KVV Banská Bystrica za rok 2009 predniesol kol. Kavický. Správa je v prílohe originálu tohto zápisu.

K bodu 4.

Správu o hospodárení klubu za rok 2009 predniesol po schválení predsedom revíznej komisie Raštom Vargicom kol. Ivan Bartoš. Správa je súčasťou originálu zápisu.

K bodu 5.

Plán činnosti klubu na rok 2010 predniesol kol. Ivan Bartoš. Plán činnosti bude uverejnený v SPRAVODAJCOVI č. 2/2010.

K bodu 6.

V rámci bodu personálne otázky predseda O-KVV Pavol Vojtek oznámil prítomným, že vzhľadom na svoj neuspokojivý zdravotný stav odstupuje z funkcie predsedu klubu a odporučil návrhovej komisii dať schváliť za predsedu klubu kolegu Kavického, za podpredsedu výboru František Lacko a za tajomníka Ivana Bartoša.

K bodu 7.

kol. A. Múdry – pozdravil rokovanie dnešnej VČS v mene predsedníctva KVV SR a poďakoval Pavlovi Vojtekovi za jeho dobrú prácu vo funkcii predsedu O-KVV BB. Zároveň poďakoval všetkým, ktorí sa zapájali do akcií v minulom roku v rámci celoslovenskej organizácie. Vyzdvihol aktivity klubu v oblasti zoskokov padákom, akciu v Šuranoch, 5. ročník memoriálu zakladateľov výsadkového vojska a 1. ročník memoriálu vynálezcu padáka Štefana Baniča v Smoleniciach, Národné letecké dni v Piešťanoch. Osobitne vyzdvihol a poďakoval za reprezentovanie KVV SR pri športovom stretnutí para-veteránov v Prostějove. Vyslovil uznanie za účasť jednotlivcov i skupín na rôznych akciách usporiadaných KVV v Bratislave, Žiline, Prešove. Vyjadril sa aj k plánu práce na rok 2010, ktorý je potrebné doplniť o ďalšie akcie, ktoré sú v plánoch Predsedníctva KVV SR aj akcie v ČR. Informoval o centrálne organizovanej akcii memoriál J. Baniča a zakladateľov výsadkového vojska, ktorá sa bude konať v Brne. Významná akcia sa bude konať 15. až 17. septembra 2010 v Prostějove – stretnutie výsadkárov - veteránov ČR a SR. Spomenul aj ďalšie akcie, organizované KVV SR v Prešove – zájazd na Duklu a Nowosieliec. KVV SR Žilina tradične zabezpečuje výstup na Slemä – 16. ročník, ďalej Memoriál J. Gabčíka, návšteva cintorína vojenského cintorína v Liptovskom Mikuláši. Dôležitá akcia sa bude konať 13. novembra – 8. snem KVV SR, kde sa očakáva aj zastúpenie O-KVV Banská Bystrica. Na tomto sneme sa bude riešiť aj otázka našich miestnych organizácií KVV, členských odvodov a účtov v peňažnom ústave. KVV v rámci 15. výročia vydal medailu, ktorú je možné zakúpiť jednotlivo aj ako klub. Záverom poznamenal, že priniesol pre KVV päť Spravodajov a poďakoval za pozornosť.

kol. J. Tuček – spresnil termíny konania akcií – Memoriál J. Gabčíka sa koná 29.5.2010, memoriál J. Baniča a zakladateľov výsadkového vojska v Brne sa koná 21. – 23. 7. 2010 a stretnutie v Prostějove je 15. -17. 9. 2010. Národné letecké dni v Piešťanoch sa konajú 29. – 30. 5. 2010, spolu s memoriálom J. Baniča sú to dve akcie a je na výbere každého z nás, kde sa zúčastní.

kol. L. Hreha – pozdravil rokovanie výročnej členskej schôdze za KVV Bratislava a doplnil informáciu kol. Tučeka o akciu Majstrovstiev para-veteránov na presnosť pristátia, ktorá sa bude konať v Erpužiciach (ČR) 14.8.2010. O-KVV Banská Bystrica by mala jedno družstvo na tieto majstrovstvá poslať. Sú vydané rámcové propozície, kde je stanovená veková hranica minimálne 55 rokov, skáče sa padákoch typu Krídlo a bude sa skákať z výšky 1.200 m. Ďalej sa v nich uvádza, že bude poplatok za každý zoskok 1000 Kč. O-KVV Bratislava si už dohodla

účasť svojho družstva na tejto akcii. Ďalej informoval o plánovanom Dni veteránov v spolupráci s VÚC v Trnave 13.11.2010. Požiadaval o posunutie termínu konania 8. snemu KVV SR na 20.11.2010, aby sa ho mohli zúčastniť. kol. A. Múdry – súhlasil s posunutím termínu konania 8. snemu KVV SR.

kol. L. Hreha – ...ešte potom upozornil na Národné letecké dni v Piešťanoch, ktoré boli spomenuté, že KVV SR je zaradený do programu na zoskoky padákom. Bude sa skákať z Li-2 (jediný lietajúci stroj na svete z Maďarska) na lano aj na ruku. Potom odovzdal pamätnú medailu O-KVV Bratislava kol. P. Vojtekovi za dlhoročnú, obetavú prácu s O – KVV Bratislava. Ďalej túto medailu odovzdal aj kol. V. Schneiderovi, ktorý sa stáva členom O-KVV Banská Bystrica a bol členom O-KVV Bratislava, kol. L. Šúplatovej a kol. Š. Janáčkovi. Výboru O-KVV Banská Bystrica odovzdal plán činnosti KVV Bratislava na rok 2010.

K bodu 8.

kol. D. Kollár – vyslovil svoj názor na článok v našom Spravodajcovi o kol. T. Tišťanovi, ktorý sa nemohol dostať k výsadkovému vojsku preto, že mal tetu vo Francúzsku. Pripomenul, že bola studená vojna vyvolaná najmä vtedajším britským premiérom W. Churchillom. Studená vojna skončila zásluhou troch mužov – Gorbačovom, pápežom Jánom Pavlom II. a Buschom. Zaujal stanovisko k návrhu na umiestnenie pamätnej tabule Jurajovi Kriváňovi.

kol. Kavický – odovzdal prítomným hosťom ďakovné listy za účasť na dnešnej výročnej členskej schôdzi O - KVV Banská Bystrica.

kol. Vojtek – odovzdal pamätné listy pre O-KVV Žilina a O-KVV Bratislava za celoročnú a úspešnú spoluprácu v roku 2009.

kol. Perpits – požiadaval, aby z minuloročnej schôdze O-KVV v Očovej boli zaslané na obecný úrad fotografie pre obecnú kroniku.

kol. Bartoš – odpovedal na pripomienku kol. Perpitsa, že odoslal na Obecný úrad e-mailom fotografie, ktoré osobne zhotovil digitálnym fotoaparátom. Fotografie boli zaslané na meno Dušana Hancka, ktorý je poslancom Obecného zastupiteľstva v Očovej. Potom zareagoval na pripomienku predsedu KVV SR k plánu práce O-KVV Banská Bystrica a spresnil, že je v ňom uvedená účasť na akciách, ktoré organizujú iné kluby.

kol. Diško – odovzdal CD s fotodokumentáciou kol. Perpitsovi.

kol. Varga – pozdravil v mene M-KVV ČB Košice a v mene svojom rokovanie výročnej schôdze a požiadaval prítomných o pomoc pri akcii vybudovania pamätníka Juraja Kriváňa na letisku Očová. Tento pamätník by mal byť otvorený pri príležitosti **50. výročia** jeho tragickej smrti 7.10.2010. Na túto akciu sa zabezpečujú finančné prostriedky dobrovoľnou zbierkou alebo formou oslovenia klubov. Informoval o plánovaných úpravách priestoru, kde má byť umiestnený tento pamätník. Vyslovil presvedčenie, že bude dosť finančných prostriedkov, aby sa tento pamätník mohol zrealizovať.

kol. Janáček – poznamenal, že M-KVV J. Kriváňa v Šumiaci spadá pod O-KVV Banská Bystrica. Odovzdal pozdrav od Alexandra Človečka, osobitne pre kol. A. Mikovíniho, J. Libiča, J. Šťastného a pre všetkých, ktorí na neho „nenadáajú.“ Navrhol, aby kol. P. Vojtek bol naďalej čestným predsedom klubu. Informoval o účasti na súťaži memoriálu Š. Baniča a zakladateľov výsadkového vojska v Smoleniciach, kde sa umiestnilo družstvo M-KVV Šumiac na druhom mieste z celkového počtu 14 družstiev KVV.

kol. L. Hreha – reagoval na diskusný príspevok kol. E. Vargu o pamätnej tabuli J. Kriváňa. Podobnú akciu realizoval O-KVV Bratislava pre pamätník Š. Baniča v Smoleniciach. Poznamenal, že je k umiestneniu pamätnej tabule J. Kriváňa urobiť ďalšie kroky a dať tejto akcii určitý rámec. Táto akcia nie je len vecou KVV, aleje to vecou cti aj obce Očová. Pri budovaní pamätníka Š. Baniča takto postupoval ich klub oslovením starostky obce Smolenice. V prvom rade musí byť urobený konkrétny náčrt – projekt, kto to bude realizovať a aké finančné náklady budú potrebné. Celú záležitosť odporučil prerokovať s obcou Očová

a vyslovil obavu, že do októbra zostáva nemálo času. Vyjadril sa k návrhom kol. Vargu, poznamenal, že s takým popisom na pamätnej doske sa ešte nestretol. Potom ubezpečil prítomných, že je ochotný urobiť v mene svojom i v mene klubu zabezpečiť časť finančných prostriedkov, ktoré by pomohli k vyhotoveniu tejto pamätnej tabule. Uviedol, že ak nebude záujem zo strany Očovej, navrhol umiestniť pamätnú tabuľu na rodný dom J. Kriváňa v Šumiaci. Pretože aj majitelia letiska Očová musia mať o toto záujem. Táto tabuľa sa osadzuje nielen v prospech nás, ale aj v prospech obce Očová. Je potrebné zvážiť všetky okolnosti, vypracovať ucelenú koncepciu, ako to má vyzerať. Aj minulý rok sa o tom hovorilo a od tej doby kol. Varga urobil kus práce, ale stále je to na „mŕtvom bode.“

kol. Varga – zareagoval na diskusný príspevok kol. Hrehu informáciou o rozmeroch pamätnej tabule, veľkosti písmen a materiály, z ktorého má byť zhotovená. Celkovo po sčítaní všetkých položiek vychádza celková suma vo výške okolo 750 Euro. Zdôraznil, že nie je to akcia v prospech obce Očová, ale v prospech parašutizmu a mena J. Kriváňa, ktorý na tomto letisku odviedol kus práce.

kol. Tuček - poznamenal, že technicky je to dôležité ale aby to bolo aj upravené legislatívne. Uviedol skúsenosť s umiestňovaním pamätnej dosky M. R. Štefánika vo Švajčiarsku v deväťdesiatom roku pri výstupe na Mont Blanck. Zdôraznil dôležitosť tejto akcie po legislatívnej stránke.

kol. Varga - vyjadril sa k materiálu, z ktorého má byť táto tabuľa vyhotovená, aby nebola odcudzená.

kol. Perpits – navrhol, aby pamätník bol z veľkého kameňa, do ktorého by na jeho zbrúsenej ploche boli vytesané písmená.

kol. Hancko – ako poslanec obecného zastupiteľstva objasnil celkovú situáciu s priestorom letiska Aeroklubu v Očovej, ktorý je daný do prenájmu asi šiestim fyzickým osobám, ktoré sú solventné a majú vlastné lietadlá, hospodária si ako chcú. Zdôraznil, že vzdáva úctu Jurajovi Kriváňovi aj pánovi Vargovi v jeho osobnej knižke, kde je zaznamenaný zoskok, ktorý spolu uskutočnili. Uviedol, že má doklad, že vlani, keď mali byť oslavy 60. výročia vzniku Aeroklubu v Očovej. Napísal osobný list, že spolu s p. Dorotom pomôžu pri organizovaní. Za štyri mesiace im ešte neodpovedali, teda nemajú záujem o Kriváňa, ani ho nepoznajú, majú svoje Cesny, zárobkový podnik na letisku, vozia si tam svojich známych a robia si čo chcú. Nemajú záujem o takéto verejné záležitosti, ale potom chodia prosiť, aby im napríklad obec odpustila dane. Ak prídu na zasadnutie obecného zastupiteľstva alebo obecnej rady, tak si presadzujú len svoje záujmy. Súhlasil, aby sa pamätná tabuľa J. Kriváňovi zhotovila, ale zdôraznil, aby sa dala na Šumiac, tam to patrí. Potom spomenul dávnejšiu príhodu s istou pamätnou tabuľou pod Krížnou, kde po roku 1989 tabuľa zmizla. Poznamenal, že ak nám zlikvidovali trenážer, aby tam vybudovali tenisový kurt, ale tam nikdy nebude tenisový kurt. Sú to snahy určitých ľudí všetko zlikvidovať. Ešte raz zdôraznil, že je za urobenie pamätnej tabule J. Kriváňovi, ale treba ju dať na Šumiac. Informoval, že tam osobne doniesol na výročnú schôdzu miestneho KVV ručne maľovaný obraz Juraja Kriváňa v padákovom ustrojení, ktorý bol dlho nepovšimnutý a zaprášený v hangári na letisku. Potom požiadal prítomných kolegov, aby sa mu podpísali do jeho osobnej knižky, v ktorej má podpisy osobností z parašutizmu.

kol. Š. Janáček - poďakoval za obraz, ktorý priniesli Očovania na výročnú schôdzu M-KVV a informoval, že obraz má rozmer 96 x 122 cm a bude umiestnený v kancelárii starostu obce. Kedykoľvek bude KVV ten obraz potrebovať, je vždy k dispozícii. Pri zmene situácie bude obraz premiestnený k sestre J. Kriváňa. Poznamenal, že jedna ulica na Šumiaci nesie meno J. Kriváňa a je tam parcela, kde stál jeho rodný dom. Navrhol k zámeru kol. Vargu, aby sa zostavila komisia, ktorá by túto záležitosť dopracovala do konca. Tiež sa priklonil k návrhu „veľkého kameňa“ so zbrúsenou plochou, na ktorú by sa vytesali písmená. Potom stručne informoval o zásluhách J. Kriváňa v oblasti športového parašutizmu, obraze J. Kriváňa a ešte raz vyslovil návrh na zriadenie pracovnej komisie.

kol. Hancko – opýtal sa, že či by nebolo možné pre členov KVV zabezpečiť exkurziu do výcvikových priestorov na Lešti.

kol. Tuček – odpovedal, že túto exkurziu by bolo možné dohodnúť s kompetentnými osobami na MO SR.

kol. Haverla – poznamenal, že účasť na plánovaných akciách KVV by sa mala dohodnúť teraz, aby sa to mohlo včas nahlásiť. Opýtal sa, či KVV má dostatok financií k prispeniu na niektoré akcie. Poznamenal, že pamätná tabuľa J. Kriváňa má svoje opodstatnenie, mohlo by sa to dohodnúť aj teraz, aby sa vybrali nejaké financie na realizáciu tejto akcie.

kol. Varga – zdôraznil, že kto chce, túto myšlienku dotiahnuť do konca, aby sa to dalo zrealizovať do plánovaného termínu 7. októbra 2010. Chybou bolo, že sa na J. Kriváňa zabudlo a už sa nekoná ani Memoriál J. Kriváňa.

kol. Kavický – navrhol v rámci diskusie, že výška členského KVV ostáva taká istá ako minulý rok, t. j. 10 €.

kol. Lacko – opýtal sa, či sú nejaké informácie o odvedení 2 % z daní pre KVV SR.

kol. Múdry – odpovedal, že tlačivá sú zverejnené na webstránke. Tie dve percentá sú pre KVV SR veľká pomoc.

kol. Diško – informoval prítomných o zdokumentovaní akcií v roku 2009, ktoré sú zaznamenané na CD a sú k dispozícii pre záujemcov.

kol. Franík – informoval, že pri príležitosti konania Memoriálu Š. Baniča boli vyhotovené tričká, ktoré sú ešte k dispozícii.

K bodu 9.

Návrh na uznesenie predniesol predseda návrhovej komisie J. Šťastný. Skonštatoval, že na výročnej schôdzi je z 37 členov prítomných 28, čo je nadpolovičná väčšina (75,68 %) a schôdza je uznášania schopná. Návrh bol po doplnení pripomienok (kol. V. Zámečník, F. Lacko, I. Bartoš, A. Múdry) jednomyselne schválený a je neoddeliteľnou súčasťou tohto zápisu.

Zasadnutie ukončil po schválení uznesenia V. Kavický a poďakoval za dôveru, kol. Vojtekovi za jeho doposiaľ vykonanú prácu a všetkým za účasť a príspevky v diskusii.

K bodu 10.

Po rokovaní bolo podané občerstvenie, ktoré zabezpečil kol. Karol Šaškovič a skupina štyroch členov O - KVV BB – Kavický, Hancko, Tišťan a Bartoš boli položiť kyticu k pamätníku osloboditeľom mesta Zvolen.

Zapísal: Mgr. Ivan Bartoš

Uznesenie

Výročná členská schôdza

A) **schvaľuje:**

- Správu o činnosti klubu v roku 2009
- Správu o finančnom hospodárení klubu v roku 2009
- Plán činnosti na rok 2010
- výšku členského príspevku na rok 2009 v sume 10,00 €
- výdavky na občerstvenie a zabezpečenie VČS vo výške 54,80 €
- prijatie za členov klubu Vladimíra Schneidera a Vladimíra Vargu
- zakúpenie kytice k pamätníku osloboditeľom mesta Zvolen vo výške 7,50 €
- zakúpenie 10 ks plakiet Š. Baniča k reprezentácii O-KVV Banská Bystrica

B) **uvolňuje**

z funkcie predsedu výboru kolegu **Pavla Vojteka** na jeho vlastnú žiadosť, nakoľko jeho zhoršený zdravotný stav mu neumožňuje ďalej funkciu predsedu vykonávať s tým, že ho schvaľuje vo funkcii **čestného predsedu výboru**

C) **volí**

predsedu výboru kolegu Vladimíra Kavického, podpredsedu Františka Lacka a tajomníka Ivana Bartoša

D) **vyslovuje**

poďakovanie výboru O-KVV za celoročnú prácu pri zabezpečovaní a riadení činnosti

E) **berie na vedomie**

návrh kol. Eduarda Vargu k zhotoveniu a osadeniu pamätnej tabule Jurajovi Kriváňovi a diskusiu k tomuto návrhu

F) **ukladá:**

- spracovať zápis z VČS a zverejniť v Spravodajcovi č 2/2010
výbor O-KVV do 15. 4. 2010
- prerokovať návrhy a podnety z diskusie na VČS
výbor O-KVV do 30. 4. 2010
- prerokovať návrh kol. Eduarda Vargu k zhotoveniu a osadeniu pamätnej tabule Jurajovi Kriváňovi, diskusiu k tomuto návrhu a zaujať stanovisko
výbor O-KVV do 30. 4. 2010
- zaplatiť členský príspevok vo výške 10,00 €
členovia O-KVV do 30. 4. 2010

*OBLASTNÝ
KLUB VOJENSKÝCH VÝSADKÁROV
Banská Bystrica*

Plán práce na rok 2010

1. Banská Bystrica – kladenie vencov pri príležitosti 65. výročia oslobodenia mesta sovietskou a rumunskou armádou
2. Stretnutie v obci Šumiac – jún – júl
3. Letisko Lučenec – Boľkovce – júl - august
4. Banská Bystrica – august - oslavy 66. výročia SNP
5. Súťaž v streľbe na strelnici - september
6. Obec Badín –október – stretnutie pri pamätníku II. paradesannej brigády

Účasť na akciách, ktoré organizujú iné kluby - podľa doručených pozvánok

- plán činnosti O - KVV SR Žilina a Bratislava

Výročná členská schôdza

marec 2011

Ďalšie aktivity:

1. Spolupráca s Klubom vojenských dôchodcov Banská Bystrica
2. Spolupráca s Oblastným výborom SZPB Banská Bystrica
3. Rozvíjanie spolupráce s ďalšími klubmi KVV SR a klubmi ČR

Poznámka:

Plán činnosti sa dopĺňa v priebehu roka podľa ďalších návrhov predsedu a členov klubu. Termíny akcií sa upresňujú podľa príslušných informácií.

Slováci – parašutisti v II. svetovej vojne – doplnok IV. (január 2010)

K informovaniu veteránskej verejnosti som pristúpil po napísaní blokov historických článkov v Červených baretoch v rokoch 2005 – 2007. Každý rok som sa snažil informovať o podstatných zmenách, ktoré od tohto obdobia nastali. Posledný doplnok sa objavil v bratislavských Červených baretoch č. 3 z 28. 11. 2009. Takže čo nového sa od tej doby udialo?

Udalosťou č. 1 bolo rozhodne **odhalenie pomníku českým a slovenským parašutistom SOE v škótskom Arisaigu 11.11.2009**, na Svetový deň veteránov. Pomník, žulový balvan, znázorňuje „zmuchlaný“ padák, sa nachádza presne na 56°54'35.28''N a 5°50'51.936''W. Odhaleniu bol prítomný námestník MO ČR ing. Ján Fulík, honorárny konzul ČR vo Veľkej Británii Paul Millar (hlavný organizátor zbierky na výstavbu pomníku), veteráni – londýnski parašutisti, boli zastúpení trojicou T. Sedláček (92r.), J. Klemeš (88r.), J. Bačík (93r.). Rodák z Parížoviec na Liptove, každoročne navštevujúci Slovensko, **Ján Bačík (výber do WOLFRAM)** bol zároveň vyznamenaný Križom obrany štátu MO ČR. (*Je predpoklad, že sa objaví na I. M ČR veteránov 14.8.2010 v Příbrami*). Rovnakým vyznamenaním bol vyznamenaný in memoriam genmjr. Josef Knop - účastník kurzu SOE vo V. Británii, neskôr v Jefremove veliteľ oddielu osobitného určenia. Prezident ČR povýšil do hodnosti brig. gen. jedného z posledných (v Kanade) žijúcich veteránov – Roberta Matulu. (*Zároveň odmietol povýšiť in memoriam kpt. Otakara Jaroša*). Absentovala účasť vojenských pridencov ČR a SR a ani korešpondencia p. P. Millara so slov. prezidentskou kanceláriou a MV SR (má na starosti hroby v zahraničí, v ČR to má na starosti ministerstvo obrany) moc nenasvedčuje tomu, že by Slovensko stálo o nápis na pomníku „na pamät' českých a slovenských vojaků“. Podobný pomník majú napr. od 6.5.1991 francúzski príslušníci SOE (včítane žien) vo Valençay (F), anglickí „commandos“ zase pod najvyššou anglickou horou Ben Nevis (1343m) tiež v Škótsku. Slovenskí účastníci západného odboja majú **pamätník z červeného mramoru na Šafárikovom nám. v Bratislave**, ktorý bol odhalený 11.11.2003 ešte za účasti gen. v.v. A. Petráka. Pri kladení vencov 8.11.2009 bol prítomný veľvyslanec V. Británie na Slovensku p. M. Roberts, nechýbali ani vojenski pridenci. Českí výsadkoví veteráni sa každoročne stretávajú predovšetkým 18.6. pred kostolom v Resslovej ulici v Prahe 2 a 11.11. pri Pamätníku výsadkárov v Technickej ul. v Prahe 6 a roztrúsených hrobách účastníkov výsadkov londýnskej sekcie D po celej ČR.

K žijúcim čs. veteránom. Medzi posledných účastníkov sekcie D alebo kurzov SOE dnes patria : J. Klemeš (88), J. Louda (90), R. Matula (91), J. Bačík (93), T. Sedláček 92 (bol na VČS KVVV Praha 2009), V. Maděra (93), J. Künzel (92).

Doplnil by som, že veliteľ slovenskej skupiny Courier - V, pplk. v.v. Imrich **Eröss**, ktorý v roku 1957 prevzal v USA meno Georg Michal **Madera** zomrel na Slovensku 30.11.1993. V 2/2009 zomrel v anglickom Leamington Spa **Ladislav Severíny (výber do MANGANESE)**. Podstatnejšou informáciou je, že k **vysadeniu skupiny COURRIER – 5 došlo ráno 16.9.1944 asi o 01.26 v priestore Lipt. Trnovec**. Pôvodne som vychádzal z údajov z knihy J.Šolc – Bylo málo mužů , kde je uvedený termín 6.9.1944 (str. 250). Asi 10 minút pred nimi boli z rovnakého lietadla vysadení v priestore Turčianske Kľačany i 3 členovia (židovského) výsadku AMSTERDAM (Yaakov, Reisz, Chermes). Podobne i údaj o výsadku OSS DAY na Slovensko nemusí byť presný. K pôvodným 3 členom výsadku (Baranski, Facuna, Pavletich – *J. Šolc – Bylo málo mužů, str. 256*) pridáva ďalších 2 - Emil Tomeš, por. Lane Miller (*Jim Downs , Druhá svetová vojna: Tragédia OSS na Slovensku – str. 88*) a posledného šiesteho člena - seržanta K.V.Donlevy (*L. Nedbal - Operace Karas, 2009 str.*

239, v skutočnosti patril do misie OSS DAWES). Osobne by som sa priklonil tiež k **5 člennej skupine OSS DAY**, seržant K.V.DONLEVY, prežil ako jediný z 4 člennej misie DAWES a po vojne podal svedectvo. Pravdepodobne po izraelskej národnej hrdinke – parašutistke so slovenskými koreňmi, Havive Raikovej zavraždenej v Kremničke, bude **pomenovaná ulica v Bratislave**.

Aby som nezabudol na ďalšie ženy – parašutistky. Novou informáciou je, že niektoré parašutistky SOE vysadené vo Francúzsku používali na spojenie poštové holuby zo sekcie MI - 14. Hrdinstvo vysadených žien SOE vo Francúzsku pripomína pamätná doska na kostole sv. Pavla v londýnskom Kensingtone. V súčasnosti sa objavujú nové informácie o III. odboji, novou môže byť i smrť manželky Aloisa Šimara (1921 – popraveného 27.4.51 – sieť Svetlana), parašutistky Soni (1. part. brig. J. Žižku?), ktorá bola najdená zastrelená niekoľko dní po zatknutí manžela na jar 1951 v byte v Hanušovciach na Opavsku. Na internete sa objavil i zoznam – čs. žien, bojovníčok obsahujúci viac ako 1050 mien, pri niektorých absolventkách parakurzov pri 2. čs. pdb. je pôvodne zadelenie – odstrelovačka, zdravotníčka, radistka, spojárka, rádiotelegrafistka, detský domov, atď. (pozri *www - Alena VITÁKOVÁ – Ženy v řadách 1. čs. sam. pol. praporu...*). Historikovi – teoretikovi by som rád upozornil i na obsahlu rigoróznou prácu Mgr. Lubora Nedbala - **Operace Karas** z roku 2009, ktorá má široký záber a v závere postihuje i **činnosť „slovenských“ skupín COURRIER – 5, MANGANESE na Slovensku počas SNP**, ale i misiu OSS kpt. Greena v SNP.

I keď to sem až tak úplne nepatrí, na VČS KVVV Praha v roku 2009 zaznel od člena KVV Františka Veisa príspevok o návšteve ČR Heydrichovho syna Heidera (28.12.1934 – 3.7.2007) s manželkou (podobnou Lívií Klausovej). Navštívil Panenské Břežany, Starú Hlinu na Třebonsku – rodisko K. Čurdu ale i kryptu v Resslovej ulici. V rozhovore s autorom príspevku, medzi rečou zaznelo, že nevyklučuje, že sa jednalo o možné dohľadanie hrobu staršieho brata – Klauza (17. 6. 1933 – 24. 10. 1943), pochovaného v areáli zámockého parku v Panenských Břežanoch, po narazení bicyklom do hasičského auta, za bránou zámku. V Nemecku ešte žijú Heydrichove dcéry – Silke 9. 4. 1939, a posmrtno narodená Marte 23. 7. 1942. Uvidíme, aké vence a s akými menami sa objavia v budúcnosti pri pomníku účastníkom operácie ANTHROPOID v Prahe v Kobyliších. František Weis (Weis robil v roku 2006 doprovod Lorne Ellison, príp. hercovi Johnovi Martinovi (*autor The Miroir Caught The Sun Operation Anthropoid 1942 – cena £12,50*) v Nehvizdech (doskoková plocha Anthropoidu – dnes úsek diaľnice).

Pri bloku Slovenskí „nemeckí“ výsadkári zaujme informácia, že základ Brandenburg sa prakticky tvoril v r. 1939 na Slovensku, **na Sliachi** o. i. aj z odlúčenej jednotky por. Siegfrieda GRABERTA (11.1.1916 - 25.7.1943) zo slovenských Nemcov. (pozri - *Encyklopedie tajných služeb, Universum Praha 2006 str.61, 149*)

Vladimír GAJDOŠ
KVVV Praha

Parašutisté v letech 1945 – 1950

Vojnové osudy parašutistů londýnské skupiny „D“, parašutistů z Ruska, jakož i 2. čs. pdb. jsou vcelku slušně spracovány. Dnes bych se chtěl věnovat méně známým osudům parašutistů, tak jak je přinesly roky 1945 – 1950. Promrhaly jsme předešlé roky, kdy nám vymírali parašutisté londýnske sekce“D“ a 2. čs. pdb, dnes snad ještě můžeme oslovit osobnosti mající přes 90 let, jako: J.Bačík (výběr do WOLFRAM), J.Klemeš(PLATINUM – PEWTER), R.Matula (WOLFRAM), V.Maděra, J.Klouda, T.Sedláček, K.Schwarz. Za pár let nás čeká obdobná situace i u zakladatelů čs. výsadkového vojska, mezi ještě dnes žijící, bych zařadil např. členy KVVV Praha – V. Mrázek (otec mého spolužáka), J. Šolc (byl z prvních, který začal psát, většina dalších jen opisuje), J. Ondrovčák, na Slovensku snad ještě něco doplní Z.Sigmund (člen KVV BA), E.Tencer (člen KVV BB). V místních KVV by se našly zaručeně další členové s věkem přes 80 let, kteří by mohli některé věci doplnit.. Dalším problémem jsou redakční rady různých výsadkářských časopisů a s tím spojená doba, kdy od zaslání článku (vždy bez nároku na odměnu!) uplyne 3-12 (i více) měsíců, takže někdy se stane, že se v článku mění přítomný čas na minulý. Ale, co nás nezlomí, to nás zocelí...

Jaro 1945. Z Košic do Prahy se přesouvá londýnska vláda na čele s prezidentem E.Benešem. 1. čs. as. čítající po různých mobilizacích téměř 90.000 osob tam míří z Moravy. Jako zástupce vel. 5. praporu 3. brigády 1. čs. as. bojuje i R. Krzák (SILICA – Jih). Zprávy o ukončení II. světové války zastihnou štáb MNO na velitelském stanovišti Podivín nedaleko Břeclavi. Zbytky 2. čs. pdb vyvedené v únoru 1945 a soustředěny v prostoru Poprad střeží již jako 2. čs. pěší divize jižní hranici mezi Slovenskem a Maďarskem. Londýnská sekce „D“ se přesouvá po částech – letecky nebo po vlastní ose do vlasti. Z Dunkerque vyráží pod velením pplk. gšt. Aloise Sítka (objeví se krátce v roce 1948 i u výsadkového vojska) kombinovaný oddíl, který v sestavě 18. pluku 1 US pd vstoupí 1.5.1945 do Chebu. V květnu 1945 vzniká v Praze na spravodajském oddělení MNO **Likvidační skupina**, (později oddělení) pod velením plk. Palečka, u které se hlásí příslušníci – parašutisté londýnske sekce D ale i parašutisté z Ruska. Přicházejí z ilegality, někteří z koncentračních táborů, ze SNP, Pražského povstání, nebo v sestave jednotek RA. Z „práce od Bati“ (Trhové Sviny) si odskočí zahlásit se i O.Riedl (BENJAMIN). Po propuštění z koncentračního tábora Dachau se hlásí 24.5. V. Gerik (ZINC), 5.5. se přihlásil v Manětíně a 16.5. je zatčen K. Čurda (OUT DISTANCE). Gerik 11.6. uprchne z vazby a tak Wolfram plní poslední bojový úkol, pronásleduje a zadrží Gerika v Nasavrkách. Pátrat začínají i jednotky NKVD a v jejich „1-2 měsíčním záujmu“ se tak ocitnou výsadkáři B. Bednařík, J. Kunzl, F. Nedělka (všichni CHALK), J. Machovský (POTASH), měsíční vazbou, i přes doloženou činnost v prospěch ruské skupiny CHAN II, projde i T. Býček (BARIUM), začátkem května končí nedobrovolně i J.Gemrot, K.Niemczyk, F.Široký (všichni CALCIUM) u „ruské“ skupiny STAS. Podobnou „prověrkou“, pravděpodobně z part. brigády A.Něvského, prošla v září 1944 na Slovensku i skupina COURRIER V. Musím objektivně připomenout, že existovala i dobrá spolupráce mezi parašutisty londýnské sekce „D“ a domácím partyzánským hnutím jak v Protektorátu, tak v SNP (WOLFRAM, MANGANESE, COURRIER V, EMBASSY, SPELTER a další). Parašutisté usedají za stoly a píší „paměti“ o své činnosti, včetně vyučování fin. prostředků. Jejich poznatky jsou zhrnuty koncem července 1945 do Pamětního spisu, kde se za suchou řeči čísel ukrývala žádost o sociální odškodnění a morální ocenění parašutistů londýnské sekce „D“ a jejich rodinných příslušníků. Pokračuje analýza činnosti parašutistů, dohledávají se hroby padlých kamarádů, následují důstojné exhumace, J.POJAR (GUMMIT) slouží koncem srpna 1945 v chrámu svatého Víta v Praze mši za padlé parašutisty. Někteří parašutisté se vracejí k původnímu povolání, další zůstávají v činné službě, či už v armádě, nebo u vnitra. Radisté a rádiotelegrafisté nacházejí uplatnění na ministerstvu zahraničních věcí a nebo přímo na čs. ZÚ v zahraničí (Budapešť, Paříž, Berlín, Hamburk...).

Parašutista škpt. A.Doman (vl. jménem Deutelbaum, manželka žije vo Zvolenu) je členem eskorty, která přiváží do Bratislavy exprezidenta Jozefa Tisa. Do armády vstupuje politika prezentovaná Armádním poradním sborem – poradním orgánem ministra obrany, začíná mocenský boj v armádě mezi 5. oddělením hlavního štábu (B. Reicin) a 2. oddělením MNO (pplk. Dr. A. Rašla). V roce 1945 slouží v čs. armádě asi 1300 „západních“ důstojníků a rotmistrů, co představuje asi 10% celkového počtu. K vznikajícímu výsadkovému vojsku přicházejí parašutisté jak ze západu, tak z východu, skáče se na trofejních německých padácích. Rozbíhá se formování výsadkového vojska – jednotek dopravovaných vzduchem (JDV), ve velení působí K. Paleček, P. Hromek a T. Tlstý, ze stáže ve V. Británii se vrací G. Loquens. Jako instruktoři působí J. Bartejs a J. Nechanský. Gen. V. Přikryl se stává místopředsedou Československého národního aeroklubu, stihne v roce 1946 i studijní cestu po Francii. Už v roce 1946 si přivodí těžké zranění při paravýcviku R. Turšner (*IRON*), v seznamu přeškolovacího a instruktorského kurzu „PI“ z roku 1947 v Stráži pod Ralskem najdeme jména jako: J.Krist (*FOUR SQUARE*), J. Pešán (*PLATINIUM PEWTER*), J. Štokman (*CLAY*), J. Vavrda (*SPELTER*), J. Zemek (*SILVER-B*). Z „východních“ pak : J. Babinec (*Za svobodu ČSR*), A. Staš (*Dolgoj*), Š. Šahur (*Suliga*) a jiní. Důrazné NE při žádosti o zařazení do kurzu obdrží rtm. Ivan Bedzír, vlnkonosič zástavy 2. čs. pdb. Zpětně těžko dohledáme, jestli se skutečně všichni účastníci kurzu i zúčastnili. Jsou známé záběry nástupu parašutistů do letadla jenom s jedním padákem. (Viz vnitřní obal J. Šolc – Červené barety, podstatné je, že kontrolu před vstupem do letadla provádí Z.Sigmund – dnes žijící člen KVV Bratislava, oproti čelně stojí J. Pešán, vedle K. Paleček(?) a gen. L. Svoboda). V roce 1948 přichází zavedení „Maděrovho dítěte“ - padáku VJ-1, smrt parašutistu voj. V.Černého při výcviku přináší nutnost zavést i záložní padáky. Rozbíhají se i parakurzy ve Svazu brannosti, v Sokole, na Slovensku v roce 1947, v ČR v roce 1948, kde účastníci některých kurzů vystupovali pod cizími jmény. Únor 1948 výrazně zasahuje do života většiny parašutistů. Nasledují emigrace (i východních parašutistů) za hranice, řada parašutistů je ve vykonstruovaných procesích odsouzená až k 25 létům vězení. Částečné rehabilitace se dočkají po roce 1968, zbytek pak po roce 1990, většinou in memoriam. (V emigraci v zahraničí zemře přes 30 parašutistů). Trest smrti je koncem dubna 1947 vykonán na V.Gerikovi a K. Čurdovi, 16.6.1950 je popraven J. Nechanský (*PLATINIUM – PEWTER*), sebevraždu v Praze po zatčení spáchal 16.6.1948 V. Knotek (*CHROMIUM*). Někteří parašutisté vstupují za hranicí do služeb americké CIC, pobočku CIC – OKAPI vede od roku 1949 v německem Blensheimu brig. gen. F.Moravec (sám vyučuje češtinu) a mezi dnešními účastníky III. odboje najdeme parašutisty: Bogataj, Býček, Drbohlav, Václavík, Eross, Václavík, Štokman, Žuk, Loquens a další. Nový velitel výsadkového vojska plk. Alexander Kováč (vl. jménem Kovács) nepokračuje v Palečkově práci, přechází na sovětský vzor a nasleduje přesun jednotek výsadkového vojska z Mimoně na východní Slovensko. O pokračování budování výsadkového vojska na Slovensku snad někdy v budoucnu...

Vladimír GAJDOŠ

KVVV Praha

Záujemcom o Dejiny parašutizmu na Slovensku

V predaji sú ešte Dejiny parašutizmu na Slovensku, I. a II. diel.

***Diel I.** sleduje vývoj a činnosť športového parašutizmu na Slovensku v období rokov 1946 – 1970 vrátane predchádzajúcej histórie od padáku Leonarda da Vinci. Má 608 strán a z nich 120 strán fotografií.*

***Diel II.** sleduje vývoj v rokoch 1971 – 1989. Má 500 strán so 150 fotografiami a 63 nákresmi. Je to zatiaľ jediné dielo o športovom parašutizme na Slovensku, ktoré v jednotlivých kapitolách okrem výcviku a športovej činnosti zachytáva množstvo odborných, pedagogických a iných skúseností, ktoré boli získané z domáceho a svetového parašutizmu. Kapitoly poukazujú na vzájomnú spoluprácu českých a slovenských parašutistov v rôznych súťažiach až po majstrovstvá sveta. Sledujú ich spoluprácu, spoločné úspechy v rámci Československa, ktoré mali striedavý charakter. Sú v nich zachytené vážne i veselé príbehy, ktoré neobišli ani tento šport.*

Dejiny majú význam aj z vojenského hľadiska, lebo sledujú vzájomnú spoluprácu armády a civilných zložiek pri rozvoji parašutizmu na Slovensku i v Československu.

*Cena každého dielu je **14,00 €** vrátane DPH. Pri dobierke je to plus poštovné. Objednať je ich možné na číslach telefónu: 0918 641 963 alebo 0905 396 967 – Gróf, alebo 0918 641 963 – Tencer.*

Informácie

zo Zápisnice zo zasadnutia Predsedníctva KVV SR dňa 1.3.2010

Predsedajúci kol. Múdry absolvoval ako delegát VČS miestnej pobočky Martin. Až na pomerne malú účasť (cca 50%) členov bola hodnotená aj početnou delegáciou zo Žiliny priaznivo. Predseda pobočky kol. Lublinský v pláne akcii v r. 2010 ako ťažiskový uviedol druhú etapu zájazdu „Po stopách východného frontu“ (PL, Rusko, Ukrajina)

Kol. Hanák referoval o VČS Trenčín. Schôdza bola veľmi starostlivo pripravená. Predseda kol. Krajčír predniesol vyčerpávajúcu správu o činnosti v uplynulom období, ako aj plán činnosti v r. 2010, bola udelená pamätná medaila jubilantovi kol. Dibalovi. Kol. Slezák informoval o 80-tom výročí založenia filatelistického spolku v Trenčíne a s tým spojenej výstave s vernisážou dňa 12.3. a vydaním pamätnej známky s emblémom Matúša Čáka Trenčianskeho. Výstava bude v Posádkovom klube, známka bude predajná; ďalšia výstava tamtiež bude v dňoch 12.4 až 30.5. V diskusii kol. Vestenický nabáda k zvýšenej pozornosti voči žijúcim príslušníkom paradasantných jednotiek a prejavil ochotu k určitému „lobingu“ v prospech užitočných vecí... Kol. Mikulovský konštatoval zložitú komunikáciu s politikmi a MO SR. Vecne hovoril kol. Švrlo, má dobré skúsenosti v spolupráci so skautmi. Ročný členský poplatok bude 5 EURO. Plán činnosti v 2010 je veľmi bohatý a organizačne náročný. Pozoruhodná je činnosť v oblasti numizmatiky, filatelie, turistiky a i. Bodkou bolo milé posedenie s bohatým pohostením...

Kol. Hanák referoval o teoretickej možnosti získania finančného príspevku od Mesta Žiliny na Memoriál Jozefa Gabčíka. Rozsiahly projekt spracoval a odovzdal - výsledok bude známy do konca marca. Pri tej príležitosti kol. Múdry informoval, že podľa neoficiálnych informácií, nemôžeme počítať s podporou MO SR...

Predseda kol. Múdry odporúča už teraz serióznu prípravu účasti na pietnej spomienke na akciu Antropoid (Praha, 17. a 18.6.). Je nutné informovať veliteľa pluku v Žiline a slovenskú ambasádu v Prahe.

Kol. Hanák obširne referoval o komplikovanej situácii s Memoriálom JG ; je podaný projekt a sú zapojené potrebné zložky vrátane Olympijského výboru oblasti Žilina, veľký problém sú financie...

Predseda kol. Múdry navrhuje zvolať Celoslovenskú radu KVV na pondelok, 7. 6. 2010 s nasledovným programom:

10,00 hod. zahájenie a prehliadka najnovšej výzbroje 5. pluku ŠU pred jeho nasadením v Afganistane

12,00 – 13,00 hod. obed

13,00 - 15,00 hod zasadnutie Rady (vyhodnotenie členských schôdzí, realizácia plánu práce s dôrazom na Memoriál zakladateľov VV a Memoriál ŠB a stretnutie v Prostějove)

Predseda taktiež stanovuje termín Snemu na deň 13.11.2010 (**zmena na 20.11.2010**). Mali riešiť zásadné klubové otázky podľa aktuálnych potrieb a návrhov z oblastí.

Predsedníctvo schvaľuje návrh podpredsedu pre ekonom. záležitosti kol. Kopeckého, aby pri použití súkromného motorového vozidla použitého na klubové záležitosti dostatočným dôvodom na refundáciu bolo predloženie čestného prehlásenia.

Predsedníctvo schvaľuje refundáciu výloh na cestu a kyticu kvetov pre kol. Múdreho a Hanáka, ktorí sa zúčastnia pietnej spomienky na hrdinu II. svet. vojny, padlého v Prahe, v Cyrilometodějskom kostole Jana Hrubého, ktorá bude 4. 3. 2010 v Kunovicích.

Na www.klubvtn.info kol. Ondráš uverejňuje zaujímavé aktuálne informácie ...

Kolega Vlado Gajdoš oznamuje, že 14. 8.2 010 sa v Erpužicích, okr. Tachov uskutočnia I. otvorené Majstrovstvá ČR vojenských veteránov. Ide o trojčlenné družstvá, súťaží sa dvojkoľovo, vek min.55 rokov a v r. 2010 absolvované 2-3 zoskoky na krídle. Otváranie

okamžité, automatické v 1.200 m. Poplatok za zoskok je 1.000 Kč. Závazné prihlášky s uhradením štartovného do 30. 6. 2010. Kol. Gajdoš prosí, ak je to možné, informovať ho o prípadnej účasti čím skôr... (e-mail: vladgaj@gmail.com)

Delegácia KVV SR v zložení kol.Múdry a Hanák sa zúčastnila dňa 4.3.2010 pietnej spomienky na hrdinu II. svet. vojny Jana Bartoša, ktorý zomrel 18. 6. 1942 po boji v Prahe, v kostole Cyrila a Metoda. Spomienka bola v jeho rodisku v Kunovicích, okr. Uherské Hradišče v deň 90-teho výročia jeho narodenia. K pamätnej tabuli bol odovzdaný veniec a v budove mestského výboru nasledovali zaujímavé prednášky spojené s výstavou akcie Antropoid, ktorú pomáhali inštalovať kolegovia zo Zlína zapožičaním veľmi zaujímavých materiálov.

Najbližšie zasadnutie predsedníctva KVV SR bude dňa 12. apríla 2010

V apríli tohto roku sa okrúhleho životného jubilea dožíva náš kolega

70 rokov Podhorec Ján 20. 4.

Blahoželáme

Záverom

len chcem pripomenúť, že tí kolegovia, ktorí môžu poukázať 2 % z dane pre KVV SR, aby nezabudli na posledný deň podania, oslovili aj svojich známych. Tiež aby nezabudli zaplatiť členské, samozrejme len tí, ktorí to nestihli z vážnych dôvodov.

Ivan Bartoš

**SPRAVODAJCA č. 2/2010. Tlač: HP Photosmart C4180.
Len pre vnútornú potrebu členov KVV SR (bez gramatickej úpravy)**